

§ 24

Helsingin kaupungin ylläpitämien lukioden rahoitusperiaatteiden uudistaminen

HEL 2016-000892 T 00 01 01

Päätös

Opetuslautakunta päätti, että kaupungin lukioden budjettikehysten laskennassa luovutaan vuodesta 2016 alkaen tuntikehyskaavaan perustuvasta laskennasta sekä erityisen tehtävän saaneiden lukioden tuntipohjaisista lisistä. Nämä korvataan euroa/opiskelija-pohjaisella laskennalla seuraavin periaattein:

1. Euroa/opiskelija - määrärahassa huomioidaan erot lukioden opettajien ikärakenteessa sekä lukioden erityistehtävät ja opinto-ohjauksen resurssi.

2. Määrärahoihin varataan erillinen PD-resurssi, jonka jakoperusteena on lukioden maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden suhteellinen määrä ja peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo.

3. Yli kolme vuotta opiskelleista opiskelijoista myönnetään rahoitusta 1/3 koko vuoden resurssista.

4. Poikkeuksena euroa/opiskelija-periaatteesta ovat:

- tila- ja kiinteistökustannukset, opiskelijaruokailu, siivous, käyttäjäpalvelut ja koulusihteeriresurssit, jotka lasketaan arvioitujen todellisten menojen mukaisina
- harvinaisten uskontojen opetus sekä lukioon valmistava opetus, jotka lasketaan euroa/kurssi-periaatteella. Lisäksi IB-lukiolle määritellään erillinen resurssi.

5. Uudet rahoitusperiaatteet otetaan käyttöön vuodesta 2016 alkaen kolmen vuoden siirtymäajalla siten, että yksittäisen lukion saaman määrärahan ero nykyisin periaattein laskettuihin määrärahoihin voi olla vuonna 2016 enintään 1 %, vuonna 2017 enintään 1,5 % ja vuonna 2018 enintään 2 %.

6. Euromääräiset laskentaperusteet määritellään niin, että lukiokoulutukseen käytetään määrärahoja opetuslautakunnan hyväksymän vuoden 2016 tulosbudjetin mukaisesti sekä suomen- että ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa. Vuodesta 2017 alkaen euromääräiset laskentaperusteet tarkistetaan opetuslautakunnassa osana budjettivalmistelua.

Käsittely

Esittely.

Keskustelu.

Jäsen Nordman teki vastaehdotuksen, että päätösehdotuksen 7. kappaleen (kohta 6) jälkimmäinen virke ("Laskentaperusteita tarkistetaan sen...") muutetaan seuraavaan muotoon:

"Vuodesta 2017 alkaen euromääräiset laskentaperusteet tarkistetaan opetuslautakunnassa osana budjettivalmistelua."

Kannattajat jäsenet Korolainen, Raittinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Jäsen Nordmanin vastaehdotus

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

jäsenet Jalovaara, Korolainen, Leoni, Nordman, Nyman, Palm, Raittinen, Rode, Sazonov, puheenjohtaja Krohn

Tyhjä: 1

jäsen Hertzberg

Hyväksyttiin jäsen Nordmanin vastaehdotus äänin 10-0 (1 tyhjä).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää, että kaupungin lukioden budjettikehysten laskennassa luovutaan vuodesta 2016 alkaen tuntikehyskaavaan perustuvasta laskennasta sekä erityisen tehtävän saaneiden lukioden tuntipohjaisista lisistä. Nämä korvataan euroa/opiskelija-pohjaisella laskennalla seuraavin periaattein:

1. Euroa/opiskelija - määrärahassa huomioidaan erot lukioden opettajien ikärakenteessa sekä lukioden erityistehtävät ja opinto-ohjauksen resurssi.
2. Määrärahoihin varataan erillinen PD-resurssi, jonka jakoperusteena on lukioden maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden suhteellinen määrä ja peruskoulun päättötodistuksen keskiarvo.
3. Yli kolme vuotta opiskelleista opiskelijoista myönnetään rahoitusta 1/3 koko vuoden resurssista.
4. Poikkeuksena euroa/opiskelija-periaatteesta ovat:
 - tila- ja kiinteistökustannukset, opiskelijaruokailu, siivous, käyttäjäpalvelut ja koulusihteeriresurssit, jotka lasketaan arvioitujen todellisten menojen mukaisina
 - harvinaisten uskontojen opetus sekä lukioon valmistava opetus, jotka lasketaan euroa/kurssi-periaatteella. Lisäksi IB-lukiolle määritellään erillinen resurssi.
5. Uudet rahoitusperiaatteet otetaan käyttöön vuodesta 2016 alkaen kolmen vuoden siirtymäajalla siten, että yksittäisen lukion saaman määrärahan ero nykyisin periaattein laskettuihin määrärahoihin voi olla vuonna 2016 enintään 1 %, vuonna 2017 enintään 1,5 % ja vuonna 2018 enintään 2 %.
6. Euromääräiset laskentaperusteet määritellään niin, että lukiokoulutukseen käytetään määrärahoja opetuslautakunnan hyväksymän vuoden 2016 tulosbudjetin mukaisesti sekä suomen- että ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa. Laskentaperusteita tarkistetaan sen jälkeen vuosittain opetuslautakunnan hyväksymien tulosbudjettien edellyttämällä tavalla.

Esittelijän perustelut

Opetuslautakunta päätti 14.10.2014 tulosbudjetin 2015 valmisteluperiaatteista. Niiden mukaisesti tulosbudjetin 2015 tavoitteisiin sisällytettiin koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien rahoitusperiaatteiden kokonaisuudistuksen käynnistäminen. Lautakunta asetti tavoitteeksi sen, että rahoitusperiaatteet on uudistettu kaikilta osin vuoden 2017 alkuun mennessä. Rahoitusperiaatteilla tarkoitetaan laskentaperiaatteita, joilla koulujen ja oppilaitosten budjettikehykset lasketaan virastossa.

Talousarvioehdotusten ja tulosbudjettien yhteydessä lautakunta päättää määrärahojen kohdentamisesta eri koulutuspalveluihin, kuten lukio-koulutukseen sekä asettaa virastolle tavoitteita. Tulosbudjettien yhteydessä lautakunta on päättänyt, että linjanjohtajat päättävät tulosbudjetin tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti määrärahansa puitteissa

koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien taloudellisista kehyksistä ja niihin tehtävistä muutoksista.

Resursointiperiaatteet päätetään pääosin virastossa. Poikkeuksena ovat kuitenkin olleet peruskoulujen ja lukioden tuntikehyskaavat, jotka opetuslautakunta on päättänyt perusopetuksen osalta vuonna 2006 ja lukioden osalta 1990-luvun alussa. Tuntikehyskaavat tuottavat koulun oppilasmäärään (erityisopetuksessa osittain opetusryhmien määrään) pohjautuvan laskennallisen tuntimäärän perusopetuksessa opetukseen ja koulunkäyntiavustajiin ja lukiokoulutuksessa opetukseen. Nämä eurotetaan osaksi peruskoulujen ja lukioden kokonaisbudjettikehysiksi koulukohtaisilla tuntihinnoilla, jotka perustuvat edellisen vuoden toteutuneisiin tuntihintoihin. Tuntikehyskaavojen lisäksi lautakunta on päättänyt 1990-luvulla erityisen koulutustehtävän valtiolta tai kaupungin omalla päätöksellä saaneiden lukioden lisäresursseista tuntimäärinä.

Toimintaympäristö, toimintatavat ja taloudellinen tilanne ovat muuttuneet niin, että tuntikehyslaskennasta ja erityisten tehtävän saaneiden lukioden tuntiohjauksesta tulisi luopua. Opetuslautakunta on tulosbudjettien yhteydessä päättänyt, että kouluja sitovat euromääräiset budjetit, eikä esim. tuntikehyskaavan mukainen tuntimäärä. Tuntikehyskaavat kuitenkin sitovat virastoa ja ohjaavat edelleen koulujen toiminnan suunnittelua ja budjetointia. Ne hankaloittavat monissa tilanteissa opetuslautakunnan asettamien tavoitteiden ja talousarvion toteuttamista. Rinnakkaisohjaus tunneilla ja euroilla ei myöskään tue kaupungin tavoitetta kehittää palvelujen tuottamistapoja ja siten parantaa tuottavuutta.

Opetusvirasto on käynnistänyt opetuslautakunnan edellyttämällä tavalla rahoitusperiaatteiden uudistamisen vuonna 2015. Kaikki viraston osastot tekivät syksyllä 2015 opetustoimen johtajan pyynnöstä esityksen resursointiperiaatteiden uudistamiseksi siten, että valmisteluun osallistui rehtoreita ja päiväkotien johtajia. Esitykset tukevat sitä, että koulujen resursointiperiaatteiden tulisi olla selkeästi europohjaisia ja laskentaperiaatteet määriteltäisiin jatkossa kaikilta osin virastossa lautakunnan päättämien periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Tämä olisi linjassa sen kanssa, että opetuslautakunnan päätöksiensä mukaisesti kouluja sitovat euromääräiset budjettikehykset ja linjanjohtajat päättävät koulu- ja oppilaitoskohtaisista määrärahoista.

Opetusvirasto on aloittanut loppuvuodesta 2015 osastojen ehdotusten pohjalta uusien rahoitusperiaatteiden valmistelun lukiokoulutuksesta. Lähtökohtana on ollut lukion tuntikehyskaavaan korvaaminen euroa/opiskelijapohjaisella laskennalla ja se, ettei suomen- tai ruotsinkielisten lukioden kokonaisresurssi oleellisesti vähene tai lisäännä verrattuna nykyisten periaatteiden tuottamaan kokonaisresurssiin. Opetusvirastolla on valmius ottaa lukioden uudet resursointiperiaatteet käyttöön

jo vuonna 2016. Tämä edellyttää kuitenkin opetuslautakunnan päätöstä tuntikehyslaskennasta luopumisesta. Uusien rahoitusperiaatteiden yksityiskohtia työstetään rehtoreiden kanssa ennen niiden käyttöönottoa.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 9